

KRITÉRIA HODNOCENÍ DÍLČÍCH ZKOUŠEK MATURITNÍ ZKOUŠKY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Písemná práce z českého jazyka a literatury

- Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí **vlastnoručně napsaný souvislý text**.
- Jeho minimální rozsah je **pro žáky gymnázia 300 slov**. Nesplnění tohoto limitu znamená, že práce je ohodnocena stupněm **nedostatečný**. Písemná práce trvá **120 minut** včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu. Pro písemnou práci ředitel/ka školy stanoví nejméně 6 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.
- Pro žáky **střední pedagogické školy** je minimální rozsah písemné práce **250 slov**. Práce je ohodnocena stupněm **nedostatečný**, pokud je její rozsah menší než 200 slov. Písemná práce trvá **110 minut** včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu. Pro písemnou práci ředitel/ka školy stanoví nejméně 4 zadání, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák 1 zadání zvolí. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.
- V případě, kdy je písemná práce v prvním z kritérií (vytvoření textu podle zadaných kritérií) hodnocena počtem bodů „0“, podle dalších kritérií se již nehodnotí a výsledný počet bodů za písemnou práci je roven „0“. Závazně se hodnotí **0 body**, pokud text splňuje alespoň jednu z těchto charakteristik:
 - o **obsah, téma:** text nepojednává o zadaném tématu, vyjadřuje se k jinému tématu a nijak se nesnaží reflektovat téma uvedené v zadání písemné práce (není tedy splněno dílčí kritérium 1A);
 - o **útvár:** text **prokazatelně** nevykazuje charakteristiky daného útvaru, resp. komunikační situace, která je předmětem zadání (není tedy splněno dílčí kritérium 1B).

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

- Pro ústní zkoušku z českého jazyka a literatury určí ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam nejméně 60 literárních děl. Zároveň ředitel školy stanoví kritéria pro sestavení vlastního seznamu literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.
- Z maturitního seznamu literárních děl a v souladu s kritérii žák připraví vlastní seznam literárních děl v počtu stanoveném ředitelem/kou školy. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.
- Ústní zkouška se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.
- Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje číslo pracovního listu. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu. Neodevzdá-li žák do 31. března (30. června) vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky

- Každá část zkoušky je hodnocena samostatně. Hodnocení každé části zkoušky se zohlední v návrhu výsledného hodnocení zkoušky, hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení.
- Žák zkoušku vykoná úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

- Hodnocení každé zkoušky profilové části se provádí podle klasifikační stupnice
 - o 1 - výborný,
 - o 2 - chvalitebný,
 - o 3 - dobrý,
 - o 4 - dostatečný,
 - o 5 - nedostatečný.
- Písemná práce se hodnotí podle kritérií v příloze č. 1. Každé kritérium se hodnotí na škále 0-5 bodů. Maximální počet bodů je 30. Žák vykoná dílčí zkoušku úspěšně, pokud dosáhne minimálně 12 bodů.
- Ústní zkouška se hodnotí podle kritérií v příloze č. 2. Každé kritérium se hodnotí na škále 0-4 body. Maximální počet bodů je 28. Žák vykoná dílčí zkoušku úspěšně, pokud dosáhne minimálně 12 bodů. Zároveň platí, že v kritériu Analýza uměleckého textu musí získat minimálně 5 bodů a za kritéria Analýza uměleckého textu a Literárně historický kontext musí v součtu získat minimálně 6 bodů.
- Hodnocení každé části na základě dosažených výsledků se převede do klasifikační stupnice podle tabulky v příloze č. 3.

1. Vytvoření textu podle zadaných kritérií
1A – téma, obsah
1B – komunikační situace, slohový útvar
2. Funkční užití jazykových prostředků
2A – pravopis, tvarosloví a slovotvorba
2B – lexikum: • adekvátnost jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci / slohovému útvaru • použití pojmenování v odpovídajícím významu • šíře a pestrost slovní zásoby
3. Syntaktická a kompoziční výstavba textu
3A – větná syntax, textová koheze: • výstavba větných celků • odkazování v textu • prostředky textové návaznosti
3B – nadvětná syntax, koherence textu: • kompozice textu • strukturovanost a členění textu • soudržnost textu • způsob vedení argumentace

BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ PÍSEMNÝCH PRACÍ

	0	1	2	3	4	5
1A	Text se nevztahuje k zadanému tématu.	Text se od zadaného tématu podstatně odklání a/nebo je téma zpracováno povrchně.	Text se od zadaného tématu v některých pasážích odklání a/nebo jsou některé textové pasáže povrchní.	Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno v zásadě funkčně.	Text odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno funkčně.	Text plně odpovídá zadanému tématu a zároveň je téma zpracováno plně funkčně.
1B	Text prokazatelně nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru a reaguje na jiné vymezení komunikační situace.	Text vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text vykazuje nedostatky vzhledem k zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text v zásadě odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.	Text plně odpovídá zadané komunikační situaci a zadanému útvaru.
2A	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve vysoké míře (10 a více chyb)¹. - Chyby mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují ve větší míře (8-9 chyb). - Chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se vyskytují často (6-7 chyb). - Některé chyby mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují místy (4-5 chyb). - Chyby v zásadě nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se objevují jen ojediněle (2-3 chyby). - Chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Pravopisné a tvaroslovné chyby se téměř nevyskytují (0-1 chyba). - Případné chyby nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.
2B	- Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. - V textu se vyskytují ve vysoké míře výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. - V textu se ve větší míře vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je spíše chudá. - V textu se často vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je vzhledem ke zvolenému zadání postačující, ale nikoli potřebně pestrá a bohatá. - V textu se místy vyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je spíše bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou téměř vždy funkční. - V textu se jen ojediněle vyskytne výraz, který je nevhodně volený vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.	- Slovní zásoba je motivovaně bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou plně funkční. - V textu se nevyskytují výrazy, které jsou nevhodně volené vzhledem k označované skutečnosti. - Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.
3A	- Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá až primitivní, nebo je ve vysoké míře přetížena. - Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve vysoké míře. - Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je nemotivovaně jednoduchá, nebo je ve větší míře přetížena. - Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují ve větší míře. - Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je spíše jednoduchá, nebo přetížena. - Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují občas. - Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je v zásadě promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci v zásadě funkční. - Místy se objevují nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby. - Nedostatky mají místy vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci téměř vždy funkční. - Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu vyskytují jen ojediněle. - Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Výstavba větných celků je promyšlená a syntaktické prostředky jsou vzhledem ke komunikační situaci plně funkční. - Nemotivované odchylky od pravidelné větné stavby se v textu nevyskytují. - Čtenářský komfort adresáta není narušován.
3B	- Text je nesoudržný a chaotický. - Členění textu je nelogické. - Text je argumentačně nezvládnutý. - Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.	- Kompozice textu je nepřehledná. - V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. - Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. - Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.	- Kompozice textu je spíše nahodilá. - V členění textu se často vyskytují nedostatky. - Argumentace je občas nesrozumitelná. - Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je v zásadě vyvážená. - Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je v zásadě srozumitelná. - Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je promyšlená a vyvážená. - Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je srozumitelná. - Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	- Kompozice textu je precizní. - Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. - Argumentace je velmi vyspělá. - Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

¹ Kvantifikace chyb se vztahuje pouze ke kritériu 2A. Určený interval uvádí počet tzv. „hrubých“ chyb, dvě „malé“ chyby odpovídají jedné „hrubé“. Případné chyby v bodovém pásmu 4 a 5 bodů nemají závažný charakter, viz metodický materiál.

A. CHARAKTERISTIKA UMĚLECKÉHO TEXTU

Analýza uměleckého textu

I. část

- zasazení výňatku do kontextu díla
- literární druh a žánr
- název/téma/motivy
- časoprostor
- kompoziční výstavba

II. část

- charakteristika postav
- vyprávěcí postup (vypravěč, typy promluv)
- veršová výstavba u poezie

III. část

- jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

Literárně historický kontext

- zařazení díla do kontextu autorovy tvorby
- zařazení autora do literárního / obecně kulturního kontextu (charakteristika doby, umělecký směr, další autoři a jejich díla)
- srovnání s jinými díly, adaptace

B. CHARAKTERISTIKA NEUMĚLECKÉHO TEXTU

I. část

- souvislost mezi výňatky
- hlavní myšlenka textu
- komunikační situace (slohovotvorní činitelé – účel, autor, adresát apod.)

II. část

- jazykové prostředky a jejich funkce v textu
- kompoziční výstavba textu
- slohový postup
- slohový útvar
- funkční styl

C. VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI

BODOVÁ ŠKÁLA HODNOCENÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY

	0	1	2	3	4
ANALÝZA UMĚLECKÉHO A NEUMĚLECKÉHO TEXTU	•Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře. •Analýza textu je nedostatečná. •Tvrzení jsou nedostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	•Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře. •Analýza textu je dostatečná. •Tvrzení jsou dostatečně doložena konkrétními textovými pasážemi.	•Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas. •Analýza textu je dobrá. •Tvrzení jsou dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	•Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle. •Analýza textu je velmi dobrá. •Tvrzení jsou velmi dobře doložena konkrétními textovými pasážemi.	•Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná. •Analýza textu je výborná. •Tvrzení jsou výborně doložena konkrétními textovými pasážemi.
CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚHISTORICKÉHO KONTEXTU	•Ve sdělení se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve vysoké míře.	•Ve sdělení se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná ve větší míře.	•Ve sdělení se občas objevují nedostatky. •Pomoc zkoušejícího je nutná občas.	•Sdělení odpovídá zadání, nedostatky se objevují ojediněle. •Pomoc zkoušejícího je nutná ojediněle.	•Sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují. •Pomoc zkoušejícího není nutná.
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY	•Výpověď je ve vysoké míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturaci se ve vysoké míře vyskytují nedostatky. - nebo •Projev nelze hodnotit, žák téměř nebo vůbec nekomunikuje. •Argumentace je nedostatečná.	•Výpověď je ve větší míře v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není plynulý, v jeho strukturaci se ve větší míře vyskytují nedostatky. •Argumentace je dostatečná.	•Výpověď je občas v rozporu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury. •Projev není občas plynulý, v jeho strukturaci se občas vyskytují nedostatky. •Argumentace je dobrá.	•Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se objevují ojediněle. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se objevují ojediněle. •Argumentace je velmi dobrá.	•Výpověď je v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury, nedostatky se téměř nevyskytují. •Projev je plynulý a vhodně strukturovaný, nedostatky se téměř nevyskytují. •Argumentace je výborná.

PÍSEMNÁ PRÁCE	
BODY	ZNÁMKA
30–26	1 – VÝBORNÝ
25–21	2 – CHVALITEBNÝ
20–16	3 – DOBRÝ
15–12	4 – DOSTATEČNÝ
11–0	5 – NEDOSTATEČNÝ

ÚSTNÍ ZKOUŠKA	
BODY	ZNÁMKA
28–25	1 – VÝBORNÝ
24–21	2 – CHVALITEBNÝ
20–17	3 – DOBRÝ
16–12	4 – DOSTATEČNÝ
11–0	5 – NEDOSTATEČNÝ

Zpracovala 1. 9. 2026 PhDr. Mgr. Monika Machalová, vedoucí předmětové komise ČJL.

PORĠ - gymnázium,
základní škola
a mateřská škola, o.p.s.

Mendlovo náměstí 1/3,4, 603 00 Brno